

## **ЗМІНИ**

### **до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»**

1. У підрозділі «Професіонали в галузі лікувальної справи (крім стоматології)» розділу «Професіонали»:

1) в абзацах сьомих пунктів 2-3, 9, 21-23, 75, 92 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

2) в абзацах восьмих пунктів 1, 5-6, 8, 10-11, 13-19, 24-26, 31-71, 73-74, 76-80, 82, 84-91, 93-94, 96, 98-99 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

3) в абзаці восьмому пункту 7 після речення першого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

4) в абзаці дев'ятнадцятому пункту 27 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

5) в абзацах п'ятнадцятих пунктів 28, 30 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

6) в абзаці чотирнадцятому пункту 29 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

7) в абзаці тридцять третьому пункту 95 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

8) в абзаці тридцять першому пункту 100 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

9) пункти 63, 64 викласти у такій редакції:

## «63. ЛІКАР-ПСИХОЛОГ

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, організацію психологічної допомоги населенню.

Здійснює психопрофілактику серед людей груп ризику щодо розвитку психічних, психосоматичних та поведінкових розладів, психодіагностику, лікування і медико-психологічну реабілітацію пацієнтів з різними соматичними захворюваннями спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, пацієнтів з різними видами психічних, психосоматичних та поведінкових розладів, надає їм медико-психологічну допомогу, в тому числі телемедичне консультування. Здійснює заходи з психопрофілактики професійного вигорання працівників закладу охорони здоров'я та пацієнтів. Надає медико-психологічну допомогу особам різного віку, які її потребують. Планує роботу та аналізує її результати. Керує роботою молодших спеціалістів з медичною освітою. Веде лікарську документацію, в тому числі в електронній формі. Бере участь в поширенні медико-психологічних знань серед населення щодо психогієни. Дотримується принципів медичної етики і деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень, в тому числі обов'язково проходить супервізії (професійну допомогу та підтримку, спрямовану на роботу з професійними труднощами, аналіз недоліків та удосконалення організації роботи) індивідуально або в групі.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, організацію психологічної допомоги населенню; основи права в медицині; принципи медичної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність лікаря-психолога; медико-біологічні та клінічні науки на рівні лікаря-спеціаліста; основи психофармакології та психофармакокінетики; основні види і методи психотерапії, сучасні методи психодіагностики, психопрофілактики, лікування та реабілітації; клініку основних психічних, психосоматичних соматопсихічних розладів; загальні та спеціальні методи обстеження пацієнтів, трактування даних цих обстежень; загальну, клінічну та соціальну психологію, патопсихологію, нейропсихологію, основи етнокультуральних особливостей; засади проведення трудової, військово-лікарської та судово-психологічної експертизи; форми і технології дистанційної роботи; правила оформлення медичної документації, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

### **Кваліфікаційні вимоги.**

Лікар-психолог вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія» вимагається проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю, з наступною спеціалізацією за фахом «Медична психологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Лікар-психолог I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія» вимагається проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю, з наступною спеціалізацією за фахом «Медична психологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Лікар-психолог II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія» вимагається проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-

профілактичного, лабораторного профілю, з наступною спеціалізацією за фахом «Медична психологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Лікар-психолог: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія» вимагається проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю, з наступною спеціалізацією за фахом «Медична психологія». Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста з цієї спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.

#### 64. ЛІКАР-ПСИХОТЕРАПЕВТ

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, організацію психотерапевтичної допомоги населенню.

Визначає мету та планує психотерапевтичне лікування. Застосовує сучасні методи профілактики, діагностики, лікування та реабілітації пацієнтів з різними видами психічних, психосоматичних і поведінкових розладів, а також особам, які знаходяться в життєвих кризових станах, надає їм швидку та невідкладну психотерапевтичну і медико-психологічну допомогу, в тому числі телемедичне консультування, здійснює профілактику тривожних та депресивних станів. Планує роботу та аналізує її результати. Керує роботою молодших спеціалістів з медичною освітою. Веде лікарську документацію, в тому числі в електронній формі. Бере активну участь в поширенні медико-психологічних знань серед населення щодо психогігієни. Дотримується принципів медичної етики і деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень, в тому числі обов'язково проходить супервізії (професійну допомогу та підтримку, спрямовану на роботу з професійними труднощами, аналіз недоліків та удосконалення організації роботи) індивідуально або в групі.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, організацію психотерапевтичної допомоги населенню;

основи права в медицині; принципи медичної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність лікаря-психотерапевта; показники роботи закладів охорони здоров'я; теорію та практично-методичні основи психотерапії; основні види та методи психотерапії в клініці психічних і поведінкових та соматичних захворювань; специфіку і форми індивідуальної, групової та сімейної психотерапії; особливості проведення психотерапії з урахуванням етнокультуральних особливостей і віку пацієнтів (дорослі, діти та особи похилого віку); основні психопатологічні симптоми та синдроми; сучасну класифікацію, етіологію, патогенез, діагностику та диференційну діагностику психічних та поведінкових розладів; основи організації швидкої та невідкладної психіатричної допомоги дорослому населенню та дітям; встановлення та підтримка психотерапевтичних стосунків з пацієнтами; засади проведення трудової, військово-лікарської та судово-психологічної експертизи; форми і технології дистанційної роботи; правила оформлення медичної документації, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Лікар-психотерапевт вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Психіатрія» або «Неврологія», або «Внутрішні хвороби» або «Загальна практика - сімейна медицина» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія» вимагається проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія», спеціалізації за фахом «Психіатрія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Лікар-психотерапевт I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Психіатрія» або «Неврологія», або «Внутрішні хвороби» або «Загальна практика - сімейна

медицина» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія» вимагається проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія», спеціалізації за фахом «Психіатрія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Лікар-психотерапевт II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Психіатрія» або «Неврологія», або «Внутрішні хвороби» або «Загальна практика - сімейна медицина» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія» вимагається проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія», спеціалізації за фахом «Психіатрія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Лікар-психотерапевт: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія». Проходження інтернатури за спеціальністю «Психіатрія» або «Неврологія», або «Внутрішні хвороби» або «Загальна практика - сімейна медицина» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». У разі здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медична психологія» або «Медична та психологічна реабілітація», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у галузі знань «Медицина» за спеціальністю «Медична психологія» вимагається проходження інтернатури за спеціальністю «Медична психологія», спеціалізації за фахом «Психіатрія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста з цієї спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.».

10) пункт 82 викласти у такій редакції:

## «82. ЛІКАР-ТОКСИКОЛОГ

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, організацію системи токсикологічної допомоги, системи громадського здоров'я та медико-санітарної регламентації хімічних факторів середовища життєдіяльності населення, гігієнічної регламентації.

Надає спеціалізовану медичну допомогу хворим з гострими і хронічними отруєннями хімічної етіології, в тому числі екстрену. Застосовує сучасні методи токсикологічного дослідження, діагностики та лікування. Здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів. Працює в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей. Дотримується принципів медичної етики і деонтології. Керує роботою молодших спеціалістів з медичною освітою. Планує роботу і проводить аналіз її результатів. Веде лікарську документацію, в тому числі в електронній формі. Бере участь в поширенні медичних знань серед населення. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я; основи права в медицині; організацію системи токсикологічної допомоги, системи громадського здоров'я та медико-санітарну регламентацію хімічних факторів середовища життєдіяльності населення; принципи токсикології; основи молекулярної та клітинної токсикології; процеси кінетики хімічних речовин (поглинання, розподіл, метаболізм, екскреція); патологічні прояви токсичного ефекту; класифікацію отруйних речовин і отруєнь; методи діагностики та лікування отруєнь, аферентної і еферентної детоксикації, реабілітації, диспансеризації, експертизу стійкої і тимчасової непрацездатності при гострих і хронічних отруєннях; принципи застосування і розробки антидотів; основи токсикологічного експерименту; методи тестування «in vitro»; комп'ютерні методи моделювання у сфері токсикології «in silico»; методи статистичних досліджень в токсикології; принципи епідеміологічних досліджень в токсикології; характеристику основних забруднювачів навколишнього середовища та їх вплив; механізми формування органотоксичності; основні принципи та методи з оцінки ризику в регуляторних процесах для різних категорій хімічних речовин; аналітичні методи ідентифікації та кількісного визначення хімічних речовин у різних матрицях; основи фармацевтичної, криміналістичної і військової токсикології; принципи організації медичної допомоги при масових отруєннях та хімічних катастрофах; санітарно-освітні заходи щодо профілактики отруєнь; правила оформлення медичної документації, в тому числі в електронній формі; методи сучасного інформаційного забезпечення в токсикології; сучасну літературу за

фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Лікар-токсиколог вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія», або «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за лікарською спеціальністю з наступною спеціалізацією за спеціальністю «Токсикологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Лікар-токсиколог I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія», або «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за лікарською спеціальністю з наступною спеціалізацією за спеціальністю «Токсикологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Лікар-токсиколог II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія», або «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за лікарською спеціальністю з наступною спеціалізацією за спеціальністю «Токсикологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Лікар-токсиколог: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Лікувальна справа» або «Педіатрія», або «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за лікарською спеціальністю з наступною спеціалізацією за спеціальністю «Токсикологія». Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.».

2. У підрозділі «Професіонали в галузі фармації» розділу «Професіонали»:



## 1) у пункті 1:

в абзаці першому в реченні п'ятнадцятому слова «середнього фармацевтичного персоналу» замінити на слова «асистентів фармацевта»;

в абзаці першому після речення п'ятнадцятого доповнити реченнями такого змісту: «Організовує і проводить профілактичні щеплення. Проводить медичний огляд перед щепленням. Здійснює діагностику та нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів, в тому числі медичних імунобіологічних препаратів, в разі проведення профілактичних щеплень.»;

в абзаці другому після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Правила оформлення медичної документації, у тому числі в електронній формі; нормативно-правові акти у сфері вакцинопрофілактики населення, в разі проведення профілактичних щеплень.»;

## 2) у пункті 3:

в абзаці першому після речення чотирнадцятого доповнити реченнями такого змісту: «Організовує і проводить профілактичні щеплення. Проводить медичний огляд перед щепленням. Здійснює діагностику та нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів, в тому числі медичних імунобіологічних препаратів, в разі проведення профілактичних щеплень.»;

в абзаці другому після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Правила оформлення медичної документації, у тому числі в електронній формі; нормативно-правові акти у сфері вакцинопрофілактики населення, в разі проведення профілактичних щеплень.»;

## 3) у пункті 4:

в абзаці першому після речення чотирнадцятого доповнити реченнями такого змісту: «Організовує і проводить профілактичні щеплення. Проводить медичний огляд перед щепленням. Здійснює діагностику та нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів, в тому числі медичних імунобіологічних препаратів, в разі проведення профілактичних щеплень.»;

в абзаці другому після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Правила оформлення медичної документації, у тому числі в електронній формі; нормативно-правові акти у сфері вакцинопрофілактики населення, в разі проведення профілактичних щеплень.».

3. У підрозділі «Професіонали в галузі стоматології» розділу «Професіонали»:

1) в абзаці двадцять сьомому пункту 1 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

2) в абзаці двадцять першому пункту 2 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

3) в абзаці тринадцятому пункту 3 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

4) в абзаці чотирнадцятому пункту 6 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

5) в абзаці двадцять п'ятому пункту 4 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

б) в абзаці п'ятдесят третьому пункту 7 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

7) в абзаці дванадцятому пункту 5 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

8) в абзаці сьомому пункту 8 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.».

4. У підрозділі «Професіонали в галузі медико-профілактичної справи» розділу «Професіонали»:

1) в абзацах восьмих пунктів 1-2, 4-7, 9, 11-14 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

2) в абзаці дев'ятому пункту 3 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

3) в абзаці сьомому пункту 10 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

4) пункт 8 викласти у такій редакції:

## **«8. ЛІКАР-ЕПІДЕМІОЛОГ**

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів

управління і закладів охорони здоров'я, організацію системи громадського здоров'я.

Забезпечує здійснення епідеміологічного нагляду та аналізу. Бере участь у проведенні оцінки ризиків для здоров'я і санітарно-епідемічного благополуччя населення та у проведенні за результатами такої оцінки відповідних профілактичних, обстежувальних, консультаційних та інших заходів, наданні рекомендацій щодо усунення ризиків у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення. Займається встановленням причинно-наслідкових зв'язків виникнення та поширення інфекційних хвороб, у тому числі інфекцій, що пов'язані з наданням медичної допомоги, масових неінфекційних хвороб, уражень та отруєнь. Бере участь у підготовці пропозицій, планів дій та рекомендацій щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення показників здоров'я і благополуччя населення та вдосконалення системи громадського здоров'я. Здійснює збір та обробку даних епідеміологічного нагляду та внесення інформації до відповідних баз даних. Бере участь у реагуванні на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я, у тому числі у розслідуванні спалахів та випадків інфекційних хвороб. Бере участь в роботі в осередках інфекційних хвороб (епідеміологічне обстеження, лікувальні, медико-санітарні заходи, у тому числі дезінфекційні). Здійснює періодичний аналіз детермінант здоров'я, заходів впливу на детермінанти здоров'я та заходів, спрямованих на запобігання виникненню, зменшення та подолання нерівності щодо здоров'я. Проводить моніторинг заходів щодо зміцнення здоров'я, показників рухової активності, статевого та репродуктивного здоров'я, психічного здоров'я населення у регіоні. Бере участь у проведенні розслідування випадків професійних захворювань та проводить оцінку ризиків, пов'язаних з умовами праці. Бере участь у підготовці та оприлюдненні звітів про стан здоров'я, епідемічну ситуацію та показники середовища життєдіяльності. Бере участь в організації навчання та проведення інформаційно-просвітницьких заходів з питань громадського здоров'я. Сприяє виконанню оперативних функцій громадського здоров'я. Керує роботою помічників лікаря-епідеміолога. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я; організацію системи громадського здоров'я; основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність лікаря-епідеміолога; основні принципи епідеміологічного нагляду і аналізу інфекційних та неінфекційних хвороб; основні принципи профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб, виявлення джерел збудників інфекційних хвороб і боротьби з інфекційними хворобами, ліквідації їх осередків; принципи проведення епідеміологічних розслідувань випадків та спалахів інфекційних хвороб; лабораторні та інструментальні методи санітарно-епідеміологічного обстеження; сучасні епідеміологічні та соціально-гігієнічні методики збору і медико-статистичного аналізу інформації про показники здоров'я різних груп (вікові, соціальні,

професійні тощо) населення; методи оцінки природних і медико-соціальних факторів середовища в розвитку хвороб серед різних груп (вікові, соціальні, професійні тощо) населення, оцінки ефективності протиепідемічних заходів; методи визначення колективного імунітету, основи імунології; засоби специфічної імунопрофілактики; Національний календар щеплень, препарати і схеми імунізації, постійні та тимчасові протипоказання до здійснення вакцинопрофілактики; терміни госпіталізації та карантину при різних захворюваннях, диспансерного нагляду за особами, які перенесли інфекційні захворювання, та такими, що мали контакт з хворими, порядок їх лабораторного обстеження та допущення до роботи декретованого контингенту населення; заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу; особливості інфекцій, що пов'язані з наданням медичної допомоги; правила оформлення медичної документації, у тому числі в електронній формі; форми та методи санітарно-просвітницької діяльності серед різних груп населення; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Лікар-епідеміолог вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за спеціальністю «Епідеміологія» або спеціалізація за фахом «Епідеміологія» після проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей. Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Лікар-епідеміолог I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за спеціальністю «Епідеміологія» або спеціалізація за фахом «Епідеміологія» після проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей. Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Лікар-епідеміолог II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за спеціальністю «Епідеміологія» або спеціалізація за фахом «Епідеміологія»

після проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей. Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Лікар-епідеміолог: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медицина» або «Педіатрія», або напряму підготовки «Медицина» за спеціальністю «Медико-профілактична справа». Проходження інтернатури за спеціальністю «Епідеміологія» або спеціалізація за фахом «Епідеміологія» після проходження інтернатури за однією з лікарських спеціальностей. Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.».

5. У підрозділі «Інші професіонали в галузі медицини» розділу «Професіонали»:

1) в абзацах восьмих пунктів 1-23 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

2) в абзаці дев'ятому пункту 24 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.»;

3) в абзаці двадцять четвертому пункту 25 після речення другого доповнити реченням такого змісту: «Безперервний професійний розвиток.».

6. Підрозділ «Професіонали з вищою немедичною освітою медико-профілактичної справи у сфері охорони здоров'я» розділу «Професіонали» доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

### **«3. ФАХІВЕЦЬ З ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, організацію системи громадського здоров'я.

Організовує та проводить технічні дослідження факторів навколишнього середовища (хімічних, фізичних, біологічних, радіаційних). Здійснює якісний та кількісний вимір (дослідження) небезпечних та потенційно небезпечних для людини факторів навколишнього природного, виробничого та соціального середовища та біологічного матеріалу. Розробляє схему аналізу: вибір методів дослідження, порядок відбору проб, транспортування, зберігання, розрахунок результатів, їх математична обробка. Здійснює підготовку зразків та проб матеріалу для досліджень. Аналізує хід дослідження та отримані результати. Організовує та проводить лабораторні дослідження за хімічними методами

об'єктів навколишнього середовища, виробничого середовища, харчових продуктів. Встановлює вміст небезпечних та потенційно небезпечних хімічних речовин та сполук у зразках та пробах матеріалу з використанням сучасних технологій, вимірювальної та аналітичної апаратури. Проводить розробку випробування щодо виявлення потенційно небезпечних та шкідливих для людини властивостей та якостей продукції виробничого призначення, товарів народного споживання, хімічних та біологічних сполук для здійснення гігієнічної сертифікації, гігієнічної експертизи, державної реєстрації речовин та продукції, товарів, матеріалів. Бере участь у проведенні аналізу результатів вимірювань (досліджень) та готує в установленому порядку висновок за результатами вимірювань (досліджень) при проведенні санітарно-епідеміологічних експертиз, розслідувань, обстежень, токсикологічних, гігієнічних та інших видів оцінок, здійснює внутрішній та зовнішній контроль якості вимірювань. Здійснює вимірювання фізичних факторів (вібрації, шуму, освітлення, мікроклімату, ультра-, інфразвуку, іонізуючих випромінювань та інших електромагнітних полів), використовуючи сучасні методи радіометричних, дозиметричних та спектрометричних досліджень. Організовує та проводить калібрування вимірювальних приладів, забезпечує точність та безпеку хімічних і фізичних методів, що використовуються у дослідженнях. Впроваджує в роботу систему управління якістю за стандартами ISO. Бере участь у проведенні арбітражних досліджень, акредитації лабораторій. Залежно від рівня організаційної структури лабораторного підрозділу бере участь у наданні методичної та практичної допомоги іншим лабораторіям. Планує роботу, веде необхідну технічну документацію.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я; організацію системи громадського здоров'я; санітарне законодавство; основи медичного права; хімію органічних та неорганічних сполук і речовин, біохімію; характеристики хімічних речовин, механізм дії токсичних речовин на здоров'я людини; основні джерела забруднень хімічними факторами навколишнього середовища; вимоги до хімічних реактивів; основні методи лабораторних досліджень хімічних факторів; основні методи лабораторних досліджень фізичних факторів; фізичні основи радіометрії, дозиметрії та спектрометрії; характеристику джерел іонізуючих та неіонізуючих випромінювань, захист від їх впливу; правила оформлення технічної документації; міжнародну систему управління якістю ISO; методи статистичних досліджень; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

**Кваліфікаційні вимоги.**

Фахівець з дослідження факторів навколишнього середовища вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Природничі науки» за спеціальностями «Екологія» або «Хімія», або «Фізика та астрономія», або галузі знань «Біологія» за спеціальністю «Біологія» або «Біологія та біохімія», або галузі знань «Хімічна інженерія та біоінженерія» за спеціальностями «Хімічні технології та інженерія» або «Біотехнології та біоінженерія», або галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Фармація, промислова фармація», спеціалізація «Промислова фармація». Спеціалізація за фахом «Лабораторні дослідження факторів навколишнього середовища». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Фахівець з дослідження факторів навколишнього середовища I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Природничі науки» за спеціальностями «Екологія» або «Хімія», або «Фізика та астрономія», або галузі знань «Біологія» за спеціальністю «Біологія» або «Біологія та біохімія», або галузі знань «Хімічна інженерія та біоінженерія» за спеціальностями «Хімічні технології та інженерія» або «Біотехнології та біоінженерія», або галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Фармація, промислова фармація», спеціалізація «Промислова фармація». Спеціалізація за фахом «Лабораторні дослідження факторів навколишнього середовища». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Фахівець з дослідження факторів навколишнього середовища II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Природничі науки» за спеціальностями «Екологія» або «Хімія», або «Фізика та астрономія», або галузі знань «Біологія» за спеціальністю «Біологія» або «Біологія та біохімія», або галузі знань «Хімічна інженерія та біоінженерія» за спеціальностями «Хімічні технології та інженерія» або «Біотехнології та біоінженерія», або галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Фармація, промислова фармація», спеціалізація «Промислова фармація». Спеціалізація за фахом «Лабораторні дослідження факторів навколишнього середовища». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Фахівець з дослідження факторів навколишнього середовища: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Природничі науки» за спеціальностями «Екологія» або «Хімія», або «Фізика та астрономія», або галузі знань «Біологія» за спеціальністю «Біологія» або «Біологія та біохімія», або галузі знань «Хімічна інженерія та біоінженерія» за спеціальностями «Хімічні технології та інженерія» або «Біотехнології та біоінженерія», або галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Фармація, промислова

фармація», спеціалізація «Промислова фармація». Спеціалізація за фахом «Лабораторні дослідження факторів навколишнього середовища». Наявність сертифіката спеціаліста. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.».

7. Назву підрозділу «Професіонали з вищою немедичною освітою» викласти в такій редакції:

«ПРОФЕСІОНАЛИ З ВИЩОЮ НЕМЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ У БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ».

8. Розділ «Професіонали» після підрозділу «Професіонали з вищою немедичною освітою, які працюють у бюро судово-медичної експертизи» доповнити новим підрозділом такого змісту:

«ПРОФЕСІОНАЛИ З ВИЩОЮ НЕМЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ З ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ТА ДУХОВНОЇ ОПІКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

## 1. КЛІНІЧНИЙ ПСИХОЛОГ

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію психологічної допомоги населенню.

Здійснює психопрофілактику розвитку психічних, психосоматичних та поведінкових розладів, психодіагностику, психологічну корекцію та реабілітацію хворих з різними соматичними захворюваннями спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, без права самостійно виписувати лікарські засоби. Надає психологічну допомогу особам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті у тому й телемедичне консультування. Проводить консультації пацієнтів та членів їх сімей з питань психічного здоров'я. Здійснює профілактику психічних захворювань. Сприяє створенню здорового психологічного клімату в закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі. Здійснює заходи з психопрофілактики професійного вигорання медичного та іншого персоналу закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу. Планує роботу та аналізує її результати. Веде відповідну документацію, в тому числі в електронній формі. Бере активну участь в поширенні медико-психологічних знань серед населення. Дотримується принципів професійної етики і деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень, в тому числі обов'язково проходить супервізію (професійну допомогу та підтримку, спрямовану на роботу з професійними труднощами, аналіз недоліків та удосконалення організації роботи) індивідуально або в групі.



**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію психологічної допомоги населенню; основи медико-біологічних та клінічних знань; основи права в медицині; принципи професійної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність психолога закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу; загальну, вікову, клінічну та соціальну психологію, основи етнокультуральних особливостей; основи патопсихології, психопатології та нейропсихології; вплив соматичних захворювань на психічне здоров'я і навпаки, ознаки психічних проблем при соматичних захворюваннях, методи психодіагностики, психокорекції, психопрофілактики, психогієни та психоосвіти; методи фахових комунікативних навиків; принципи надання першої психологічної допомоги дорослому населенню та дітям; форми і технології телемедичного консультування; правила оформлення документації психолога, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Клінічний психолог вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Клінічний психолог I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Клінічний психолог II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про

присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Клінічний психолог: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізації за фахом «Клінічна психологія». Наявність сертифіката спеціаліста з цієї спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.

До роботи на посаді «клінічний психолог» допускаються особи, які здобули вищу освіту другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Психологія», із умовою до 01 січня 2026 року пройти спеціалізацію за фахом «Клінічна психологія».

## 2. ПСИХОТЕРАПЕВТ

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію психотерапевтичної допомоги населенню.

Застосовує сучасні методи профілактики, психодіагностики, психокорекції та реабілітації пацієнтів з різними видами невротичних, афективних, особистісних психічних, психосоматичних та поведінкових розладів поза гострими станами, а також особам, що знаходяться в життєвих кризових станах, надає їм психотерапевтичну допомогу, у тому числі телемедичне консультування, без права самостійно виписувати лікарські засоби. Консультує пацієнтів та членів їх сімей з питань психічного здоров'я. Планує роботу та аналізує її результати. Веде відповідну документацію, в тому числі в електронній формі. Бере активну участь в поширенні медико-психологічних знань серед населення щодо психогігієни. Дотримується принципів професійної етики і деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень, у тому числі обов'язково проходить супервізії (професійну допомогу та підтримку, спрямовану на роботу з професійними труднощами, аналіз недоліків та удосконалення організації роботи) індивідуально або в групі.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію психотерапевтичної допомоги населенню; основи медико-біологічних та клінічних знань; основи права в медицині; принципи професійної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність психотерапевта закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу; загальну, вікову, клінічну та соціальну психологію, основи етнокультуральних особливостей; основи патопсихології, психопатології та нейропсихології; основні види та методи психодіагностики, психопрофілактики, психогігієни та психоосвіти; принципи надання першої

психологічної допомоги дорослому населенню та дітям; теоретично-методичні основи психотерапії, основні види та методи психотерапії в клініці психічних і поведінкових та соматичних захворювань; специфіку і форми індивідуальної, групової та сімейної психотерапії; загальні принципи та особливості проведення психотерапії з урахуванням етнокультуральних особливостей і віку пацієнтів (дорослі, діти та особи похилого віку); основні психопатологічні симптоми та синдроми; форми і технології дистанційної роботи; правила оформлення робочої документації психотерапевта, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Психотерапевт вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Психотерапевт I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія» у закладах вищої освіти (факультетах), що здійснюють підготовку здобувачів у галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Психотерапевт II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія» у закладах вищої освіти (факультетах), що здійснюють підготовку здобувачів у галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Психотерапевт: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія» або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (магістр) у галузі знань «Соціально-політичні науки» за спеціальністю «Психологія». Спеціалізація за фахом «Клінічна психологія» з наступною спеціалізацією за фахом «Психотерапія» у закладах вищої освіти (факультетах), що здійснюють підготовку здобувачів у галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Наявність сертифіката спеціаліста з цієї спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.

### 3. КАПЕЛАН В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію духовної (душпастирської) опіки у сфері охорони здоров'я.

Організовує та проводить релігійні ритуали і релігійно-просвітницькі заходи, пов'язані із задоволенням духовно-релігійних потреб пацієнтів, членів їх сімей та працівників закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу, за їх бажанням здійснює над ними духовну (душпастирську) опіку. Надає духовну допомогу та підтримку особам різного віку, за необхідності організовує їх соціальну підтримку. Проводить духовне (душпастирське) консультування дорослих і дітей. Виконує консультативно-дорадчі та координаційні функції, спрямовані на поліпшення релігійної обстановки й етично-психологічного клімату, налагодження міжрелігійної співпраці, дотримання релігійних та інших прав людини у сфері охорони здоров'я. Організовує та проводить навчально-виховні заходи, спрямовані на духовно-моральний розвиток пацієнтів, членів їх сімей та працівників закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу. Планує свою роботу та аналізує її результати. Веде робочу документацію капелана в охороні здоров'я, в тому числі в електронній формі. Виконує професійні обов'язки в закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі в мультидисциплінарному та міжконфесійному (міжрелігійному) середовищах. Дотримується принципів професійної етики і деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень, в тому числі обов'язково проходить супервізії (професійну допомогу та підтримку, спрямовану на роботу з професійними труднощами, аналіз недоліків та удосконалення організації роботи) індивідуально або в групі.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію духовної (душпастирської) опіки у сфері охорони здоров'я; основи теорії душпастирства охорони здоров'я; основи медико-біологічних та клінічних знань; принципи професійної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність капелана в охороні здоров'я; особливості та форми проведення релігійних ритуалів, здійснення релігійно-просвітньої, релігійно-дорадчої діяльності та

міжрелігійної координації у закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі; принципи надання духовної допомоги та підтримки; основи духовного (душпастирського) консультування, особливості та форми проведення індивідуальної, сімейної, групової роботи; принципи душпастирської супервізії; основні форми і методи соціальної підтримки та підтримки етики у сфері охорони здоров'я; принципи командної роботи; форми і технології дистанційної роботи; правила оформлення робочої документації капелана в охороні здоров'я, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Капелан в охороні здоров'я вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Богослов'я» за спеціальністю «Богослов'я». Спеціалізація керівного рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката капелана в охороні здоров'я та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії за фахом «Клінічне душпастирство». Досвід роботи за профілем - понад 10 років.

Капелан в охороні здоров'я I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Богослов'я» за спеціальністю «Богослов'я». Спеціалізація експертного рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката капелана в охороні здоров'я та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії за фахом «Клінічне душпастирство». Досвід роботи за профілем - понад 7 років.

Капелан в охороні здоров'я II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого (магістерського) рівня у галузі знань «Богослов'я» за спеціальністю «Богослов'я». Спеціалізація поглибленого рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Безперервний професійний розвиток. Наявність сертифіката капелана в охороні здоров'я та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії за фахом «Клінічне душпастирство». Досвід роботи за профілем - понад 5 років.

Капелан в охороні здоров'я: вища освіта не нижче першого (бакалаврського) рівня у галузі знань «Богослов'я» за спеціальністю «Богослов'я». Спеціалізація базового рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Наявність сертифіката капелана в охороні здоров'я. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.

До роботи на посаді «капелан в охороні здоров'я» допускаються особи, які здобули вищу освіту не нижче першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Богослов'я», із умовою до 01 січня 2026 року пройти спеціалізацію за фахом «Клінічне душпастирство».

9. У розділі «Фахівці»:

1) у пункті 22:

в абзаці першому після речення другого доповнити реченнями такого змісту: «Організовує і проводить профілактичні щеплення. Здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів, в тому числі медичних імунобіологічних препаратів, в разі проведення профілактичних щеплень.»;

в абзаці третьому після речення першого доповнити реченням такого змісту: «Правила оформлення медичної документації; нормативно-правові акти у сфері вакцинопрофілактики населення, в разі проведення профілактичних щеплень.».

2) після пункту 36 доповнити новим пунктом 37 такого змісту:

### **«37. СЕСТРА МЕДИЧНА/БРАТ МЕДИЧНИЙ З РЕАБІЛІТАЦІЇ**

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я.

Виконує професійні обов'язки в закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі в складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди. За призначенням лікаря фізичної та реабілітаційної медицини здійснює реабілітаційні заходи з метою збільшення зайнятої активності пацієнта, сприяє набуттю пацієнтами з обмеженнями життєдіяльності максимального рівня функціональності, здійснює догляд за пацієнтом з трахеостомою, гастростомою, організовує догляд та навчає догляду за сечовим міхуром, кишківником, пролежнями. Допомагає виконувати програми ерготерапевта та фізичного терапевта відповідно до індивідуального реабілітаційного плану, контролює правильність виконання пацієнтом догляду за собою. Веде відповідну документацію, в тому числі в електронній формі. Працює з пацієнтами усіх вікових категорій з обмеженнями життєдіяльності та функціональної незалежності. Навчає хворих методикам профілактики хворіб та їх ускладнень. Надає невідкладну долікарську допомогу. Володіє методиками масажу. Здійснює догляд за пацієнтами, які одужують після інсульту, інфаркту, пневмонії, переломів, політравми, травм спинного мозку, черепно-мозкових травм тощо. Здійснює перевірку життєво важливих функцій, здійснює догляд за ранами. Готує пацієнтів до проходження процедур та маніпуляцій. Працює з фізіотерапевтичним обладнанням. Активно поширює знання з реабілітації серед пацієнтів та населення. Дотримується санітарно-

гігієнічних правил та правил техніки протипожежної безпеки. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

**Повинна/повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів; національні і міжнародні документи з питань реабілітації, соціального захисту, прав осіб з інвалідністю; організацію надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я; основи нормальної та патологічної анатомії і фізіології; біомеханіку, основи психології, особливості застосування реабілітаційних програм при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, серцево-судинної, нервової та дихальної систем, при політравмі та протезуванні; сучасні методи лабораторного, рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового обстеження та основні тести, що використовуються при реабілітаційних обстеженнях; особливості спостереження і догляду за хворими з порушеннями стану органів дихання, кровообігу, травлення, сечових органів; основи загальних медичних і клінічних дисциплін; правила догляду за хворими; тактику при виявленні хворого, підозрілого на особливо небезпечні інфекції; правила виписування та зберігання лікарських речовин; фармакологічну дію найбільш поширених лікарських речовин, їх сумісність, дозування, методи введення; основи переміжної катетеризації; організацію санітарно-протиепідемічного та лікувально-охоронного режимів; правила асептики та антисептики; правила безпеки під час роботи з медичним інструментарієм та обладнанням; основні принципи лікувального харчування; основи застосування преформованих фізичних факторів та бальнеотерапії, показання та протипоказання до застосування преформованих фізичних факторів, механізм дії преформованих фізичних факторів, вплив їх на основні патологічні процеси і функції різних органів та систем організму; теорію і практику корекційно-реабілітаційних заходів та процесів психологічної допомоги, соціально-побутової адаптації, професійної реабілітації осіб усіх вікових категорій з обмеженнями життєдіяльності; методологічні та практичні засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ); правила оформлення та ведення медичної документації, у тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом.

Повинна/повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Сестра медична/брат медичний з реабілітації вищої кваліфікаційної категорії: фахова передвища, початковий рівень (короткий цикл), або перший (бакалаврський) рівень вищої освіти у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медсестринство», освітньо-професійні програми «Медсестринство», «Акушерська справа», «Лікувальна справа». Спеціалізація за фахом «Фізична та реабілітаційна медицина». Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї

спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Сестра медична/брат медичний з реабілітації I кваліфікаційної категорії: фахова передвища, початковий рівень (короткий цикл), або перший (бакалаврський) рівень вищої освіти у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медсестринство», освітньо-професійні програми «Медсестринство», «Акушерська справа», «Лікувальна справа». Спеціалізація за фахом «Фізична та реабілітаційна медицина». Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Сестра медична/брат медичний з реабілітації II кваліфікаційної категорії: фахова передвища, початковий рівень (короткий цикл), або перший (бакалаврський) рівень вищої освіти у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медсестринство», освітньо-професійні програми «Медсестринство», «Акушерська справа», «Лікувальна справа». Спеціалізація за фахом «Фізична та реабілітаційна медицина». Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Безперервний професійний розвиток. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Сестра медична з реабілітації: фахова передвища, початковий рівень (короткий цикл), або перший (бакалаврський) рівень вищої освіти у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Медсестринство», освітньо-професійні програми «Медсестринство», «Акушерська справа», «Лікувальна справа». Спеціалізація за фахом «Фізична та реабілітаційна медицина». Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.».

У зв'язку з цим пункти 37-56 вважати відповідно пунктами 38-57;

10. Розділ «Фахівці» доповнити новим підрозділом такого змісту:

## «ФАХІВЦІ З НЕМЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ

### 1. ПОМІЧНИК КАПЕЛАНА В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

**Завдання та обов'язки.** Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію духовної (душпастирської) опіки у сфері охорони здоров'я.

Здійснює професійну діяльність під керівництвом капелана в охороні здоров'я. Допомагає капелану в охороні здоров'я в організації та проведенні релігійних ритуалів і релігійно-просвітницьких заходів, пов'язаних із задоволенням духовно-релігійних потреб пацієнтів, членів їх сімей та працівників закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу. Залучається до організації та проведення навчально-виховних заходів та заходів духовної (душпастирської) опіки. Надає духовну допомогу та підтримку особам різного



віку, за необхідності організовує їх соціальну підтримку. Планує свою роботу та аналізує її результати. Веде робочу документацію помічника капелана в охороні здоров'я, в тому числі в електронній формі. Виконує професійні обов'язки в закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі в мультидисциплінарному та міжконфесійному (міжрелігійному) середовищах. Дотримується принципів професійної етики і деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

**Повинен знати:** законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію духовної (душпастирської) опіки у сфері охорони здоров'я; основи теорії душпастирства охорони здоров'я; основи медико-біологічних та клінічних знань; принципи професійної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність помічника капелана в охороні здоров'я; особливості та форми проведення релігійних ритуалів, здійснення релігійно-просвітньої діяльності у закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі; принципи надання духовної допомоги та підтримки; основи духовного (душпастирського) консультування; основні форми і методи соціальної підтримки у сфері охорони здоров'я; принципи командної роботи; правила оформлення робочої документації помічника капелана в охороні здоров'я, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту.

Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

#### **Кваліфікаційні вимоги.**

Помічник капелана в охороні здоров'я вищої кваліфікаційної категорії: освіта не нижче рівня фахової передвищої освіти незалежно від спеціальності. Свідоцтво про закінчення богословських курсів. Спеціалізація початкового рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Наявність сертифіката помічника капелана в охороні здоров'я та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії за фахом «Клінічне душпастирство». Безперервний професійний розвиток. Стаж роботи за фахом - понад 10 років.

Помічник капелана в охороні здоров'я I кваліфікаційної категорії: освіта не нижче рівня фахової передвищої освіти незалежно від спеціальності. Свідоцтво про закінчення богословських курсів. Спеціалізація початкового рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Наявність сертифіката помічника капелана в охороні здоров'я та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії за фахом «Клінічне душпастирство». Безперервний професійний розвиток. Стаж роботи за фахом - понад 7 років.

Помічник капелана в охороні здоров'я II кваліфікаційної категорії: освіта не нижче рівня фахової передвищої освіти незалежно від спеціальності. Свідоцтво про закінчення богословських курсів. Спеціалізація початкового рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Наявність сертифіката помічника

капелана в охороні здоров'я та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії за фахом «Клінічне душпастирство». Безперервний професійний розвиток. Стаж роботи за фахом - понад 5 років.

Помічник капелана в охороні здоров'я: освіта не нижче рівня фахової передвищої освіти незалежно від спеціальності. Свідоцтво про закінчення богословських курсів. Спеціалізація початкового рівня за фахом «Клінічне душпастирство». Наявність сертифіката помічника капелана в охороні здоров'я. Безперервний професійний розвиток. Без вимог до стажу роботи.

До роботи на посаді «помічник капелана в охороні здоров'я» допускаються особи, які здобули освіту не нижче рівня фахової передвищої освіти незалежно від спеціальності та мають свідоцтво про закінчення богословських курсів, із умовою до 01 січня 2026 року пройти спеціалізацію початкового рівня за фахом «Клінічне душпастирство»».

11. В абетковому покажчику назв професій:

1) у розділі «Професіонали»:

підрозділ «Професіонали з вищою немедичною освітою медико-профілактичної справи у сфері охорони здоров'я» доповнити пунктом 3 такого змісту:

«

3.	Фахівець з дослідження факторів навколишнього середовища
----	--

»;

після підрозділу «Професіонали з вищою немедичною освітою, які працюють у бюро судово-медичної експертизи» доповнити новим підрозділом такого змісту:

«

<b>Професіонали з вищою немедичною освітою з психологічної допомоги та духовної опіки у сфері охорони здоров'я</b>	
1.	Клінічний психолог
2.	Психотерапевт
3.	Капелан в охороні здоров'я

»;

підрозділ «Професіонали в галузі фармації» викласти в такій редакції:

«

<b>Професіонали в галузі фармації</b>	
1.	Фармацевт
2.	Фармацевт-аналітик

3.	Фармацевт клінічний
4.	Фармацевт-косметолог
5.	Фармацевт-токсиколог

»;

2) у розділі «Фахівці»:

після пункту 36 доповнити новим пунктом 37 такого змісту:

«

37.	Сестра медична/брат медичний з реабілітації
-----	---

».

У зв'язку з цим пункти 37-56 вважати відповідно пунктами 38-57;

доповнити новим підрозділом «Фахівці з немедичною освітою» такого змісту:

«

<b>Фахівці з немедичною освітою</b>	
1.	Помічник капелана в охороні здоров'я

».

**Начальник Управління  
медичних кадрів, освіти і науки**

**Сергій УБОГОВ**